

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z 20 marca 2017r. sygn.akt III K 41/17 uznał M. K. (1) za winnego tego, że w nocy 06.01.2017 roku w G. na ulicy (...) posługując się nożem – scyzorykiem o długości ostrza 10,5 cm oraz grożąc pozbawieniem życia usiłował zabrać celem przywłaszczenia papierosa a następnie pieniędzy w nieokreślonej kwocie od M. P., H. W. i D. B., lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowę wydania papierosów i pieniędzy przez pokrzywdzonych – tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k., za co na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk oraz art. 60 § 1 i 6 pkt. 2 kk wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności z zaliczeniem tymczasowego aresztowania od 6 stycznia 2017r. (do 30 marca 2017r.). Ponadto na podstawie art. 44 § 2 kk Sąd orzekł przepadek dowodowego noża oraz zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Od wyroku tego apelację wniósł obrońca zarzucając rażącą niewspółmierność orzeczonej kary, podczas gdy w jego ocenie prawidłowe rozważanie okoliczności wpływających na jej wymiar pozwoli na przyjęcie, iż kara ta jest niewspółmiernie surowa.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie stwierdzić należy, że zaistniały układ procesowy powoduje, że Sąd odwoławczy jest związany ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez Sąd orzekający, zatem należy odnieść się do zarzutu odwoławczego dotyczącego kary.

Niewątpliwie czyn przypisany oskarżonemu z istoty swojej cechuje się stosunkowo wysokim stopniem społecznej szkodliwości, co wynika z posłużenia się przez sprawcę nożem oraz działania pod wpływem alkoholu i w miejscu publicznym. Mimo to Sąd Okręgowy uznał, że istnieją podstawy do zastosowania wobec M. K. (1) nadzwyczajnego złagodzenia kary albowiem przestępstwo z art. 280 § 2 kk jest zagrożone karą od 3 lat pozbawienia wolności, a nawet kara orzeczona w wysokości ustawowego minimum w realiach sprawy byłaby rażąco surowa. Sąd odwoławczy z taką oceną się zgadza. Przypomnieć jedynie należy, że chodzi o sprawcę młodocianego, do tej pory nie karanego, który częściowo przyznał się do zarzucanego czynu (jakkolwiek nie przyznał się do działania nakierowanego na zabór cudzego mienia), wyraził skruchę i przeprosił pokrzywdzonych. Istotne jest również, że nożem wprawdzie posługiwał się, ale go nie użył, a działanie jego zakończyło się na etapie usiłowania.

Sąd Apelacyjny uważa za konieczne zaakcentowanie, iż oskarżony działał na szkodę trzech mężczyzn w wieku 20, 21 i 34 lat, którzy byli razem, a zatem gdyby uznali za konieczne podjęcie działań obronnych, działania takie byłyby zapewne skuteczne. Pokrzywdzeni działań takich nie podjęli albowiem po wymianie zdań oskarżony „uspokoił się” i oddalił. Przedmiotowa sytuacja z pewnością wywołała w nich odczucie stresu, zapewne połączonego ze zrozumiałym strachem i dlatego w efekcie zdecydowali się zawiadomić o zdarzeniu funkcjonariuszy Policji. Nie negując negatywnych odczuć pokrzywdzonych nie można jednak nie dostrzec, że ich sytuacja była jednak inna od analogicznych, będących przedmiotem postępowań karnych, w których pokrzywdzonymi najczęściej są pojedyncze osoby, a zatem niemogące liczyć na natychmiastową pomoc ze strony innych i bardzo często pokrzywdzonymi w przestępstwach rozboju są osoby małoletnie, nad którymi sprawca właśnie z uwagi na różnicę wieku ma zdecydowaną przewagę psychiczną. Jak już wspomniano, pokrzywdzeni w przedmiotowej sprawie mieli zdecydowaną liczebną przewagę nad oskarżonym i ich ewentualne działania obronne miałyby bardzo dużą szansę na powodzenie.

W postępowaniu apelacyjnym obrońca przedłożył umowę po pracę, jaką M. K. (1) zawarł 4 maja 2017r. z właścicielem zakładu stolarskiego a także zaświadczenie, z którego wynika (a także z wyjaśnień oskarżonego złożonych na rozprawie odwoławczej), że M. K. (1) od 28 kwietnia 2017r. uczestniczy w terapii odwykowej przeciwalkoholowej.

Jeżeli zatem uwzględni się powyższe oraz brak negatywnej opinii środowiskowej dotyczącej oskarżonego uprawniony jest pogląd, że cały zespół okoliczności łagodzących, dotyczących zarówno strony podmiotowej jak i przedmiotowej ma zdecydowaną przewagę nad okolicznościami obciążającymi.

Oczywistym jest, że wobec sprawcy młodocianego przy wymiarze kary należy dać prymat jej celom wychowawczym nad celami represyjnymi, co wprawdzie w niektórych przypadkach uzasadnia orzeczenie kary bezwzględnego pozbawienia wolności, ale dotyczy to sytuacji, gdy wymierzenie takiej kary jest konieczne i celowe, np. z uwagi na bardzo wysoką demoralizację albo niepoprawność sprawcy. M. K. (1) w przedmiotowej sprawie był pozbawiony wolności w warunkach tymczasowego aresztowania przez prawie 3 miesiące, co z całą pewnością stanowi dla niego oczywistą i w ocenie Sądu Apelacyjnego – skuteczną przestrożę przed podobnymi zachowaniami w przyszłości. Po popełnieniu przypisanego mu przestępstwa podjął działania wskazujące na to, że z przedmiotowej sprawy wyciągnął właściwe wnioski. Istnieją więc racjonalne podstawy do przyjęcia wobec niego pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Mając zatem na względzie uwagi wyżej przedstawione Sąd odwoławczy zdecydował się na złagodzenie kary wymierzonej w zaskarżonym wyroku przez obniżenie jej do 1 roku pozbawienia wolności i warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ustalenie okresu próby na maksymalną długość, a także orzeczony dozór kuratora winny spowodować, że oskarżony z danej mu szansy skorzysta i na drogę przestępstwa nie powróci, w czym winien mu pomóc nałożony obowiązek kontynuowania leczenia odwykowego.

Biorąc pod uwagę sytuację majątkową oskarżonego Sąd zwolnił go na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Wysokość wynagrodzenia dla obrońcy ustanowionego z urzędu za udział w postępowaniu odwoławczym ustalono na podstawie § 17 ust. 2 pkt 5 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Marek Kordowieck i Marek Hibner Izabela Pospieska